

FRIVILLIGHET I ENDRING – HVORDAN BERØRER DET SKOLE-HJEMSAMARBEIDET? HVORDAN INSPIRERE TIL ENGASJEMENT?

CECILIE P. DALLAND

cecda@oslomet.no

oslo OKK

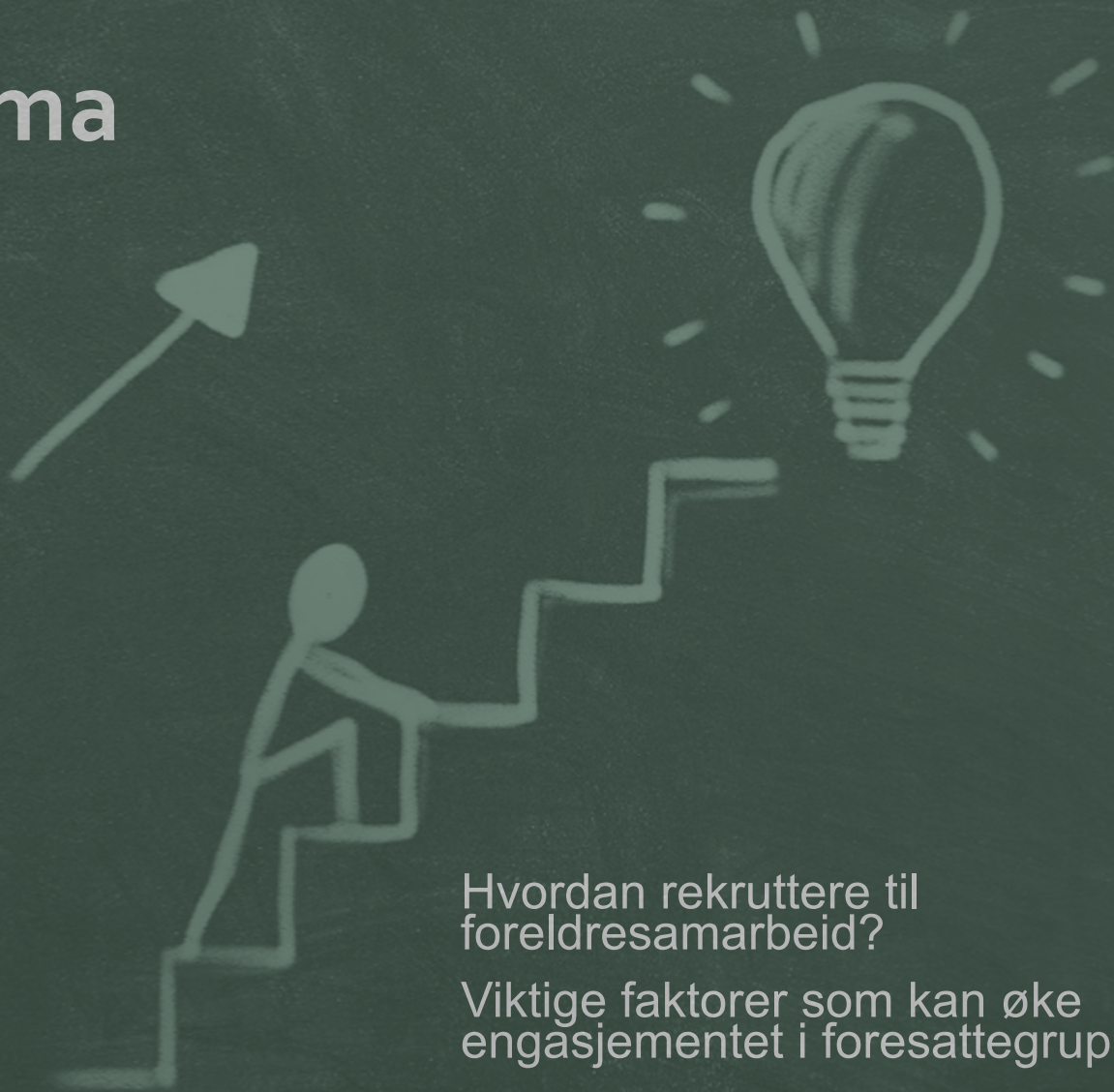
Cecilie Pedersen Dalland og Pernille Grepp Knutsen

GODE FORELDRERELASJONER

Skole—hjem—samarbeid i grunnskolen

Tema

Hvordan rekruttere til foreldresamarbeid?

Viktige faktorer som kan øke engasjementet i foresattegruppen

Bakgrunn

- Lærer i grunnskolen
- Forelder til barn i grunnskolen
- Jobber med lærerutdanning
- Klassekontakt
- FAU-leder

Utfordring

**Få foreldre til å stille som
klassekontakt og delta i FAU
Se verdien av å engasjere seg**

Sanna Sarromaa (lærer og firbarnsmor) – tips til foreldre

«De fleste foreldremøter på skolen er helt unødvendige. Det meste som kommer opp der, er bla-bla. Dessuten kommer det alltid et referat – les det! Ved ikke å møte opp, slipper du også verv som du ikke vil ha. Du kan vurdere å gjøre et unntak og møte opp på høsten i 1. klasse og på høsten i 8. klasse, men ellers kan du bare ta utgangspunkt i referatet.»

«Det er helt greit å avlyse en utviklingssamtale også om det ikke er noe å snakke om. Hjem/skole-samarbeid er unødvendig om du som forelder gjør det som er din oppgave – nemlig, tar hånd om oppdragelsen. Skolen kan da ta hånd om opplæringen.»

Skotuppførelse

Årsaker til lite engasjement...

- Noen ser ikke behovet for å delta – barnet klarer seg bra
- Noen orker/ønsker ikke å delta
- Noen har **ikke** tid...
- Noen har veldig viktige jobber...
- Noen har flere barn, og har derfor ikke tid
- Noen er «redde» for å delta – føler seg ikke kompetente nok
- Noen har andre verv – forventer at verv/arbeidsbyrde fordeles
- Noen har flere barn og har engasjement på andre trinn
- Viktig for rekruttering
 - Støtte/trygghet
 - Se behovet/viktigheten av engasjement

- Ofte flere som melder seg på 1. trinn og 8. trinn – etter hvert daler interessen...

HVORDAN REKRUTTERE?

Informert årlig om rollen klassekontakt på felles/trinn/klasse-foreldremøter

Informert om:

- Hva rollen som klassekontakt innebærer
- Hva som forventes
- Sørg for at alle foreldre forstår viktigheten av å ha klassekontakter
- Hvilke fordeler det har – som:
 - God mulighet for å bli mer involvert i barnets utdanning
 - Bli kjent med skole og ledelse
 - Kjent med andre foreldre

IMPORTANT

Informasjonsmøter

- Arrangerer et eget foreldremøte der foreldrene får lære mer om rollen som klassekontakt og hvordan de kan bidra
 - Men, hvem møter da???
 - Foreldre som allerede har erfaring som klassekontakt kan dele sine erfaringer og motivere andre til å delta

Tilby opplæring

- Det gir trygghet å vite at
 - du får opplæring
 - du har fått nødvendig kunnskap og ferdigheter for å ivareta rollen som klassekontakt

Samarbeid mellom klassekontakter

- Forsøk å legge til rette for et godt samarbeid mellom klassekontaktene på trinn, skole

Tilby støtte

- Gi klassekontaktene støtte og hjelp underveis/jevnlign/ved behov slik at de føler seg trygge i rollen

Mentorordning

- Vise hvordan dere jobber i FAU og som klassekontakter ved å ha en type mentorordning
 - En erfaren og en ny klassekontakt
 - Utfordrende på 1. og 8. trinn – men kan da forsøke å få med «erfarne» skolebarnforeldre

Tilgjengelig informasjon

- Sørg for at all nødvendig informasjon er tilgjengelig for de som vurderer å bli klassekontakt
- Dette kan inkludere
 - Oversikt over oppgavene som må gjøres
 - Tidsplaner
 - Kommunikasjonskanaler
 - Ressurser for å hjelpe dem å utføre oppgavene

Tid til å vurdere

- Gi foreldrene tid til å vurdere om de ønsker å ta på seg rollen som klassekontakt
- Det bør gis god informasjon om rollen i god tid før foreldremøtet og «valg» av klassekontakt

Informasjon til 1.-klasse foreldre

På førskoledager/på første skoledag

Foreldregruppen deles i grupper og går fra stasjon til stasjon:

- Rektor
- Helsepsykepleier
- AKS
- Sosiallærer
- 7.-klasseelever viser rundt på skolen
- **FAU**

VIKTIGE FAKTORER SOM KAN ØKE ENGASJEMENTET I FORESATTEGRUPPEN?

Opplæringslova § 9a-1

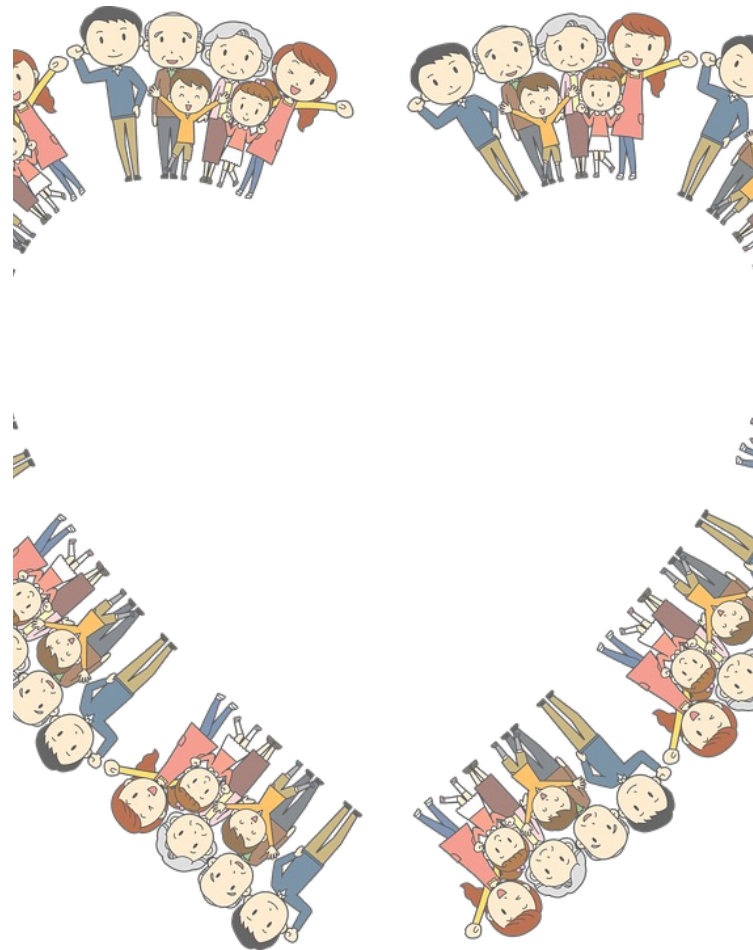
Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Her er foreldregruppen en viktig ressurs

Dette vet vi

Når foreldrene deltar aktivt i barnas skolegang har det positiv effekt på

- barnas faglige prestasjoner
 - sosial kompetanse
 - undervisningskvaliteten
-
- Når dere samarbeider med skolen om barnas læring, lykkes barna ikke bare på skolen, men de lykkes også videre i livet

(Daniel, Wang & Berthelsen, 2016; Đurišić & Bunijevac, 2017; Grolnick, Raftery-Helmer, Flamm, Marbell & Cardemil, 2015; Henderson & Berla, 1994).

Vise viktigheten av foreldreengasjement

Bedre læring

- Når foreldre er involvert i skolen, kan de bidra til å støtte og forsterke et godt, trygt og inkluderende skole- og læringsmiljø
- Større forståelse for elever og elevatferd

Bedre relasjoner mellom

- Foreldre i klassen, skolen osv.
- Lærer og foreldre
- Ledelse og foreldre
- Foreldre og elever

**Forskning viser at:
Er du engasjert – gjør barnet ditt
det ofte bedre på skolen!**

(Daniel, Wang & Berthelsen, 2016; Đurišić & Bunijevac, 2017, Epstein, 2005; Semke & Sheridan, 2011).

Elevundersøkelsen 2021

- Besvart av 460000 elever, 5.trinn -1.vgs.
- Obligatorisk på 5. og 7. trinn, samt 1. vgs.
- 8 av 10 elever trives på skolen
- Andelen elever som opplever mobbing øker på alle trinn sammenliknet med 2021-tall
- Nedgang i trivsel og motivasjon på 7. trinn
- Andelen elever på 7. trinn som har opplevd digital mobbing er nesten doblet siden 2017

VIKTIG

I løpet av grunnskolen vil de fleste foreldre oppleve at eget barn får/har en type strev – for eksempel

- Venner og relasjoner
- Læring
- Sosiale koder
- Ensomhet
- Utestenging
- Mobbing/krenkelser

Ved å engasjere seg

- Enklere å få hjelp/støtte når eget barn opplever vansker
- Sammen jobbe for et trygt, godt, inkluderende og romslig klasse- og skolemiljø – for alle elever – ikke kun sitt eget

Voksne skaper vennskap

- Tydeliggjøre viktigheten av voksnes engasjement i skolen og hvor viktig det er for barns relasjoner og vennskap
- Bursdager
- Vennegrupper

**SPILE PÅ FØLELSER – VISE
VIKTIGHETEN AV Å ENGASJERE
SEG**

For å få til et best mulig skole- og læringsmiljø – er foreldre viktige

Hva kan foresatte gjøre for å få godt og trygt læringsmiljø?

- Arrangement hvor alle er ønsket velkommen
- Familiegrupper
- Inviterer alle (jenter eller gutter) i bursdagsselskap
- Halloween
- Inviterer hjem barn som ikke får så mange invitasjoner
- Etterspør barn i klassen som ikke så ofte blir omtalt hjemme
- Er gode rollemodeller for vennskapsbygging ved å fremsnakke andres barn og trekke frem det positive
- Sosiale medier

Utarbeide hjelpeguider til klassekontakter og foreldre

- Haslum skole har gjort dette i samarbeide med rektor/ledelse

Foreldrehjelp

- Hjelp, jeg har blitt klassekontakt
- Hjelp, jeg har fått skolebarn
- Tips til barnebursdagen
- Tips til familiegruppa

Hjelp, jeg har fått skolebarn

Vi som foreldre har sammen et felles ansvar for alle ungene på skolen vår. Sammen skal vi romme alles barn, og vi skal romme alle foreldre. På Haslum skole er det alltid plass til alle.

BURSDAGER

Bursdager har alltid førsteprioritet! Det er lurt å snakke med andre foreldre om å hente og bringe, og det er fint å gå sammen om bursdagsgaver.

FAMILIEGRUPPE

Akkurat som bursdager prioriteres familiegrupper foran andre aktiviteter. Familiegruppene er en mulighet for barna til å bli kjent i mindre grupper, og det er stat både å få invitere og å bli invitert. Det er også en fin mulighet for foreldre og søsken til å bli bedre kjent.

INVITER HJEM

Det er hyggelig å invitere, og gøy å bli invitert. Men husk også på de barna du vanligvis ikke hører så mye om. Vær våken og snakk med barnet ditt, kanskje det er noen i klassen som vil sette ekstra pris på en invitasjon?

BLI KJENT MED DE ANDRE FORELDRENE

Det er en trygghet både for deg og barnet ditt at du kjenner de andre foreldrene. Takk ja til å bli med på mamma- og pappakvelder. Bli med på sykliaden. Meld fra i klassens kommunikasjonskanal om dere skal på skøytebanen/forballbanen/lekeplassen, kanskje er det noen som har lyst til å være med?

ENGASJER DEG

Det er mange måter å engasjere seg som foreldre på Haslum skole, og ved å takke ja til verv som klassekontakte eller FAU-representant vil du både bli bedre kjent med både skolen og andre foreldre i tillegg til at du gjør en viktig jobb for skolen vår, klassen din og ditt eget barn.

Tips til familiegrupper

HVA?

I begynnelsen av hvert skoleår deles klassen inn i familiegrupper. Hver familie har ansvar for å invitere til et treff i løpet av skoleåret.

HVOR?

Mange synes det er hyggelig å invitere til familiegruppe hjemme, men om det ikke passer er det helt greit å finne på noe et helt annet sted. Hva med en tur på skøytebanen med varm saft i termosen?

NÅR?

Det er fint å fordele familiegruppene utover året, og også å finne ut om det er en dag i uka som passer bedre enn de andre med tanke på aktiviteter. Husk at dersom familiegruppe og aktiviteter kolliderer skal familiegruppa prioriteres. Dette er et av de viktigste og beste inkluderingsiltakene vi som foreldre kan bidra med, og en god anledning for både barn og foreldre å bli bedre kjent.

HVORDAN?

Det vanlige er at barna går sammen hjem fra skolen eller sfo sammen og spiser middag i fellesskap før det hele avsluttes med at foreldre og søsken er velkomne en times tid til slutt. Familiegruppene er et lavterskelarrangement, her handler det om å bli kjent og ha det hyggelig sammen, ikke å by på de mest forseggjorte kakene eller spektakulære aktiviteter.

Tips til barneburstdagen

SKAP STRUKTUR OG FORUTSIGBARHET

Barn trives med struktur og forutsigbarhet. Planlegg programmet på forhånd, og fortell barna hva som skal skje og i hvilken rekkefølge. Lag bordkort så barna vet hvor de skal sitte rundt bordet, det skaper både forutsigbarhet og barna slipper å kjempe for sijn plass rundt bordet.

INKLUDER ALLE

Når det er bursdag skal alle inkluderes, det er ikke lov å invitere kun noen utvalgte. Det er vanlig å invitere hele klassen, alle jentene eller alle guttene, vi oppfordrer til bursdager der hele klassen samles, men vi skjønner at det kan være overveldende å invitere alle hjem. Det er derfor mulig å låne gymsalen på skolen, og for barna som går på SFO er det mulig å feire bursdag med hele klassen i SFO-tiden.

FEIRE SAMMEN?

Det kan være kjempefint å arrangere bursdag sammen, da er dere også flere voksne som kan dele på ansvaret og sørge for at bursdagen blir en god opplevelse for alle. Når du spør noen om å feire sammen, husk å sjekke om flere burde spørres samtidig. Er det flere som har bursdag omtrent på samme tid kan det være vanskelig å være den som ikke blir spurt om å være med å feire sammen med de andre.

Som klassekontakt – tenk på

- Hvem setter du deg sammen med? Vi er vanedyr og trygghetssøkende...
- Hvordan innlemme alle foreldre/foresatte?
- «Prat» etter foreldremøte
- Foreldrekvelder – bli kjent

